

als "Van Vlissingen".

In 1832 stond Peter Anton Sutorius in Helmond reeds bekend als fabrikant en eigenaar van een kleine drukkerij en katoenspinnerij, terwijl zijn vader Jan Willem met zijn blauwververijreeds gold als één van de eerste grote vervuilers van het Aa-water.

In 1843 ging Peter Anton een commanditaire vennootschap aan met Pieter Fentener van Vlissingen uit Amsterdam, tot het drijven van een katoenbleek, drukkerij en ververij.

In 1844 deed Sutorius zijn blauwververij, drukkerij en spoelvletten in de Aa van de hand aan de genoemde Van Vlissingen.

Toen deze echter hetzelfde jaar nog stierf, zette Peter Anton het bedrijf voort. In 1846 werd de vennootschap tussen hem en de weduwe ^{van} P.F. van Vlissingen ontbonden. Haar zoon Pieter Fentener van Vlissingen nam als 20-jarige de katoenblekerij, drukkerij en ververij over.

Nadien had Sutorius in ieder geval nog een fabriek, terwijl hij het in 1854 zelfs zo druk had dat hij de drukkers, die toen bij Van Vlissingen werden ontslagen, terstond overnam.

Hij stierf kinderloos in 1886.

1) Dr. W.A.J.M. Harkx.

De Helmondse textielnijverheid 1794-1870

Deel 8. Bijdragen tot de geschiedenis van het zuiden van Nederland.

Ad Otten.

BINDERSEIND EN LINDEREIND NIET HETZELFDE.

In het artikel "Binderseind of Lindereind?" (in Gemerts Heem nr. 43) komt Dr. E. Loffeld tot de conclusie dat beide benamingen gelijktijdig meer dan 3 eeuwen lang werden gebruikt voor dezelfde straat. Tenslotte zou dan de naam Binderseind de overwinning behaald hebben.

Deze conclusie echter is m.i. voorbarig. Wel is het zo, dat voor het Lindereind indertijd een tweede naam gebezigd werd, te weten - het Schilt -, maar nergens blijkt, dat als (derde) naam het Binderseind gebezigd werd.

De opsomming van toponiemen, gegeven door M.v.d. Wijst in Gemerts Heem 42, die betrekking hebben op deze kwestie, zijn afdoende om de gedachte dat Binderseind en Lindereind identiek

zijn, te ontzenuwen.

aent Schylthe 1501

huis aent Schylthe tussen de Kieboom en de straat 1501

Lindereyndt 1621, 1642

huys aengelagh genaemt den Engel aan het Lindereynd
(1663-1692)

huis den Engel in de straat 1662

Lindereyndt 1692, 1694

de Schilt ofte Lindereyndt ca.1697

Lyndereyndt prope stellam (d.i.bij de ster) 1698

den Engel huys aen het Schilt 1732

Mijns inziens wijst het Schilt en het Lyndereind naar het huidige Stereind. De vereenzelving van Binderseind met Lindereind is waarschijnlijk te wijten aan de toevalligheid dat in de periode, waarin volgens Loffeld de naam Lindereind verdrongen werd door de naam Binderseind, de naam - het Schilt - meer in zwang was dan Lindereind.

Ad Otten.

ORDONNANTIE, GEPUBLICEERD TE GEMERT OP 23 FEBRUARI 1609, BEVAT-
TENDE EEN

"Verbot dat niemant van buyten Gemert mach meel inbrengen ofde vanhier elders magh laeten maelen".

Alsoo onlancx leeden metterdaet is bevonden dat enige ondersaeten ende ingesetenen deser heerlijkheijt hen seer onbehoorlijcken tegens ende contrarie van rechten ende gerechtigheden den heere totten gemaele deser heerlijkheijt competéeren ende bij hen van seer oude tijden vercregen ende gepossideert sonder consent ofte aensien der heeren heuren rogge, gerst, boeckweijt bujten deser heerlijkheijt te vueren ende transporterén ende op andere vremde muelens onder andere heerlijkheden resorteerend ende staende te doen ende laeten maelen, beroovende ende defrauderende den heere van sijnnen rechte ende gerechtigheden van de gemaele deser heerlijkheijt sijnde een saecke van seer quade exempell ende consequentie.

Soo eest dat om daerinne te versien ende te verhueden dat van gelijcke nyet en meer en geschiede, van den heeren wegen veel expresselijcke midts desen wordt geordineert ende inge-